توانمند سازی جوامع محلی جهت جلوگیری از شکار بی رویه برای حفظ جمعیت هوبره
IRA-G52-2003 & 2007- 033

GEF/SGP at UNDP

Preservation of Bustards through Community Participation
(Darab Division, Fars Province, Zagros Region)

محل اجرا: روستای قلاتویه بخش فورگ، شهرستان داراب،استان فارس
زمان اجرا فاز اول: دی ماه 1383 تا آذر 1387
مجری: موسسه اسلامی زنان
حامی: برنامه کمکهای کوچک تسهیلات محیط زیست جهانی
طراحی پروژه: 2000 دلار
بودجه در فاز 1 SGP: 23000 دلار
بودجه در فاز 2 SGP: 5000 دلار

سازمانهای همکار
- سازمان محیط زیست استان فارس
- استانداری فارس
- سازمان محیط زیست داراب
- بخشداری فورگ
- وزارت جهاد کشاورزی

معرفی منطقه
روستای قلاتویه در شمال بخش فورگ واقع شده ، از جنوب به دشت کنار ، از غرب به روستای مهر آباد و زمین های باتلاقی و از شرق به طاشکویه محدود می باشد. جاده اصلی داراب به بندر عباس از شمال این روستا می گذرد.طبق بررسی های صورت گرفته دشت کنار بهترین زیستگاه برای جمعیت هوبره می باشد. وسعت دشت کنار 43000 هکتار است.

جمعیت وتعداد خانوار:
جمعیت روستا 2760 نفر در قالب 350 خانوار می باشد که 50 خانوار متوسط و 300 خانوار فقیر هستند. تعداد اکثر این خانوارها 12 نفر می باشد. حدود 80 درصد مردم فقیر هستند و زیر خط فقر زندگی می کنند.
گروه های سنی شامل تعداد 825 نفر زیر 14 سال و 725 نفر بالای 14 سال ، تعداد شاغلین مرد 412 نفر و شاغلین زن 8 نفر می باشد.

جمعیت روستا	2760
گروه سنی زیر 14 سال	825 نفر
گروه سنی بالای 14 سال	725 نفر
تعداد خانوار	350
تعداد شاغلین مرد	412
تعداد شاغلین زن	8

اطلاعات مربوط به جمعیت و تعداد خانوار

بیان مسئله
در منطقه دشت کنار گونه هایی چون هوبره ، جبیر ، قوچ و کبک وجود دارند که درمیان آنها هوبره به دلیل جذابیت های خاص خود، به خصوص برای امیر نشین های خلیج فارس، مورد توجه است. با توجه به حجم شکار و تله گذاری های انجام شده در سالهای اخیر همچنین مصرف بی رویه سموم کشاورزی در زمین های کشاورزی منطقه، این گونه در معرض انقراض قرار گرفته است. از سوی دیگر وجود هوبره در لیست قرمز گونه های در معرض خطر انقراض IUCN سبب شکل گیری این پروژه گردید.

روش اجرای طرح

هدف اصلی پروژه" توانمندسازی جوامع محلی جهت جلوگیری از شکار بی رویه هوبره" در واقع ایجاد معیشتی پایدار برای مردم محلی جهت جلوگیری از شکار بی رویه گونه هوبره است. به علت بالا بودن میزان فقر مردم منطقه و عدم آگاهی از با ارزش بودن این گونه در خطر انقراض، روستائیان اقدام به شکار و فروش هوبره میکردند. در این راستا اقدامات فرهنگی - آموزشی از طرق برگزاری کارگاه ها، ایجاد صندوق توسعه محلی جهت اعطای وام (خرید دام و چرخ خیاطی) و هموار کردن مسیر اخذ وام از بانک کشاورزی بخش فورگ به مردم محلی صورت گرفت.

فعالیت های پروژه

• آموزش شناخت سایت و هوبره

• آموزش نحوه سرشماری هوبره به اهالی منطقه که در هر سال همزمان با اجرای پروژه به شکل مشارکتی صورت پذیرفت.

• آموزش در زمینه روش صحیح کاربرد کودهای شیمیایی و بهینه سازی سموم در منطقه به منظور جلوگیری از آسیب به پرندگان مخصوصاً گونه " هوبره" به صورتی که در کشت منطقه مشکلی صورت نگیرد و موجب ضرر و زیان کشاورزان نیز نگردد. دراین زمینه موسسه بیش از بیست جلسه آموزشی- کارگاهی برگزار نموده است.

• برگزای کلاس های همیاران محیط بان که دارای اهمیت بسیار بوده و پس از آموزش های لازم تعدادی از اهالی به صورت گروههای 8 نفره به گشت زنی در منطقه دشت کنار پرداختند و درنتیجه محدودیت هایی را برای شکارچیان به وجود آوردند. همچنین بدین طریق تله های کار گذاشته را نیز جمع آوری نمودند.

• برگزای کلاس های آموزشی در زمینه پیشگیری از اعتیاد که با توجه به محرومیت منطقه از اهمیت خاصی برخوردار است.

• برگزاری دوره های آموزشی در زمینه حصیربافی و صنایع دستی به منظور بهبود سطح درآمد و کمک به ارتقا سطح معیشتی آنان از طریق همیاری زنان روستا.

• آموزش در زمینه نحوه جمع آوری زباله ها و چگونگی دفع آن.

• آموزش درخصوص استفاده بهینه وحفظ سلامت آب های منطقه.

• کارگاه هم اندیشی با کارآفرینان و مسئولان محلی برای جلب نظر کارآفرینان و مسئولان منطقه .

• آموزش دوره های رئیس، منشی، توسعه یار، پروژه نویسی برای اهالی قلاتویه.

• توزیع جزوات و کتب آموزشی در خصوص بهداشت، دفع آفات ، سواد آموزی و ... بین اهالی منطقه جهت ارتقاء سطح دانش ساکنین.

دستاوردها و نتایج

• تاسیس دو سازمان محلی "CBO" برای زنان و مردان روستا براساس الگوی SAPAP UNDP. هریک از این سازمان ها با داشتن 33 عضو فعالیت خود را آغاز کرده و پس از تشکیل صندوق محلی اقدام به پرداخت وام به مردم محلی جهت خرید دام و چرخ خیاطی کردند.

• تشکیل صندوق محلی توسط اهالی روستا و سازمان محلی

• جلب موافقت بانک کشاورزی بخش فورگ جهت اعطای وام به مردم روستا که تاکنون تعدادی از روستائیان موفق به دریافت وام های 500 و 700 هزارتومانی شده اند.

• آموزش 30 نفر همیار محیط بان که توسط کارشناسان محیط زیست آموزش دیده اند و در حال حاضر با نام محیط بان محلی در منطقه در حال فعالیت بوده و توانمندیهای لازم را برای آموزش به دیگر اهالی علاقه مند را دارا هستند

• پیگیری طرح پمپاژ آب شیرین برای زمین های کشاورزی منطقه با جهاد کشاورزی. در سال 1385 مبلغ 2،000،000،000 ریال اعتبار برای بازسازی تنها چشمه روستا از طریق جهاد کشاورزی تامین شده است .در صورت بازسازی چشمه ، روستا قابلیت کشت 700 هکتار نخیلات را بدست خواهد آورد .

• تشکیل تعاونی نخلکاران. اقدامات قانونی برای انجام سرمایه گذاری تولیدی در زمینه تولید شیره خرما و بسته بندی این محصول صورت گرفته است.

• تهیه و ارائه 70 طرح کوچک توسط روستاییان جهت دریافت اعتبار

• اعطای وام به 65 نفر از طریق بانک کشاورزی بخش فورگ وام به مبلغ معادل 570،000،000 ریال که این طرحها بیشتر در زمینه دامپروری(مردان) وخیاطی(زنان) بوده است. این امر با توجه به آموزش های پروژه نویسی به روستائیان در راستای فعالیت های پروژه حفاظت از هوبره محقق گشته است.

• اعطای وام به میزان 20000000 ریال از اعتبارات صندوق محلی به 4 نفر(3 طرح خرید دام و 1 طرح خرید چرخ گلدوزی)

• تمدید ممنوعیت شکار در دشت کنار توسط سازمان حفاظت از محیط زیست برای 5 سال دیگر.

• تاسیس 1کتابخانه در مدرسه پسرانه قیام و تقویت کتابخانه موجود در مدرسه دخترانه منطقه

• افزایش جمعیت هوبره با اجرای طرح (جدول زیر)

سال سرشماری	تعداد جمعیت هوبره
1382	55
1383	67
1384	110
1385	115